

profil osadów czwartorzędowych w zatoce Skilvika, badany i opisywany zarówno przez Norwegów jak i lubelskich geomorfologów. Wspólne oglądanie odkrywki i dyskusja były pożyteczne dla wszystkich.

Zakończenie Wyprawy było przewidziane na 27 sierpnia – planowany był powrót w ciągu jednego dnia, drogą lotniczą przez Tromsø-Osło-Sztokholm. Niestety strajk linii lotniczej Braathens SAFE, której samolotem mieliśmy przebyć pierwszy odcinek drogi: z Longyearbeyn do Tromsø pokrzyżował skutecznie szyki. Należało na nowo dokonywać rezerwacji, co było bardzo utrudnione, gdyż „ofiar” strajku znalazło się w Longyearbyen znacznie więcej. Ostatecznie udało się nam wrócić do kraju w dniu 30 sierpnia.

Należy tu wspomnieć o ogromnej życzliwości naszej Ambasady w Norwegii, a zwłaszcza Pana Ambasadora Lecha Sokoła, Kierownika Sekcji Konsularnej p. Marka Maca oraz dyrektora oddziału PLL LOT, którzy otoczyli nas troskliwą opieką i dzięki którym nasz powrót do kraju w tym czasie stał się możliwy.

Jan Marcin Węslawski
Polska Akademia Nauk
Instytut Oceanologii
81-712 Sopot, ul. Powstańców Warszawy 55

PROGRAMY I WYPRAWY BADAWCZE PRACOWNI EKOSYSTEMÓW ARKTYCZNYCH INSTYTUTU OCEANOLOGII PAN W SOPOCIE

W latach 1991-1992 Pracownia Ekosystemów Arktycznych realizowała następujące programy badawcze:

1. *Fresh Water Cap* (wody słodkie w morzach Arktyki) – grant z KBN na lata 1991-1994.

2. *Greenland Sea Project* – udział Instytutu Oceanologii (w ramach badań statutowych) w międzynarodowym programie badawczym.

3. *Tidal Zone Project* – akcja kartowania ekologicznego strefy pływowej Svalbardu prowadzona we współpracy z Norsk Polarinstittutt.

4. *Sov-Nor-Pol* – program wspólnych, polsko-norwesko-rosyjskich badań ekologicznych Ziemi Franciszka Józefa.

Realizując te programy, pracownicy Pracowni brali udział w różnego rodzaju wyprawach i przedsięwzięciach badawczych:

– Ekspedycja EPOS-2 (*European Polarstern Study*), gdzie w otwartym konkursie programów badawczych, w 1991 roku, Pracownia wygrała dwa

miejsca. Rejs na niemieckim lodolamaczu „Polarstern” trwał od początku lipca do końca sierpnia. Rejonem działania było Morze Barentsa i obszar na północ od Spitsbergenu. W wyprawie, z programem Pracowni wzięli udział: dr hab. Krzysztof Opaliński (fizjologia fauny dennej, genetyka eurybatycznych gatunków) oraz mgr Józef Wiktor (produkcja pierwotna, zespoły fitoplanktonu).

– Rejsy na r/v „Oceania” na Morze Grenlandzkie w ramach *Greenland Sea Project* (1991 i 1992). Jest to program badań międzyletniej zmienności wód atlantyckich w rejonie polarnym. Do jego realizacji Pracownia delegowała m. in. mgr Sławomira Kwaśniewskiego (zespoły zooplanktonu), dr Jurija Okolodkova (zespoły fitoplanktonu) i mgr Sławomira Swerpla (meteorologia, hydrologia).

– *Arctic Charr Project* (badania golca Spitsbergeńskiego), realizowany przez Stację Morską Uniwersytetu w Trondheim. Delegatem Pracowni był mgr Sławomir Kwaśniewski, który od sierpnia do września 1991 roku prowadził w Ny Alesundzie badania bazy pokarmowej golców.

– Ekspedycje *Sov-Nor-Pol 2 i 3* (1991, 1992), współorganizowane przez Norsk Polarinstitut, Murmansk Marine Biological Institute i Instytut Oceanologii PAN, których głównym elementem były rejsy na t/n „Pomor” na Ziemię Franciszka Józefa. Jednym z ich celów było założenie międzynarodowej stacji ekologicznej na wyspie Hookera oraz porównanie ekosystemów Spitsbergenu i Ziemi Franciszka Józefa. Z Pracowni w wyprawach tych wzięli udział: dr Jan M. Węsławski, mgr Michał Skakuj, mgr Marek Zajączkowski i mgr Sławomir Swerpel.

– Wyprawa r/v „Georgi Maksimov” na Wyspę Wrangla. Została ona zorganizowana przez Arktyczny i Antarktyczny Instytut w St. Petersburgu i miała na celu przeprowadzenie w okresie od 10 do 25 sierpnia 1991 roku, rutynowych badań hydrologicznych na profilu od Providenija do Wyspy Wrangla. Z Pracowni wziął w niej udział Michał Malinga, prowadząc obserwacje i liczenia ptaków oraz ssaków morskich na trasie rejsu.

– Wyprawy brzegowe do Isfjordu (1991) i na Bolsheøya (1992), w których wzięło udział po trzech pracowników Pracowni. Ich celem było porównanie genetyczne populacji pospolitych gatunków morskiej fauny przybrzeżnej.

– Wyprawa Studio Wideo z Gdańska na Spitsbergen i Ziemię Franciszka Józefa w lipcu i sierpniu 1991. Celem tej wyprawy było przygotowanie filmu popularno-naukowego o ekologii Arktyki i polskich badaniach polarnych. Z Pracowni wziął w niej udział mgr Sławomir Swerpel.